

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 56. ANULU XVII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelaltepartii ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 17/29 Iuliu 1869.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 po 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Présântiiti P. P. Procopiu Ivacicoviciu Episcopulu diecesei Aradului si Ioanu Popasu Episcopulu diecesei Caransebesului, plecara alaltieri cu post'a de sér'a de aici, fia-care câtra resiedintiele Présântieloru Sele. *)

Eveneminte politice.

Astadi putemu vorbi de sessiune mórtá in politica.

Delegatiunile din Vien'a lucra pâna acum in comisiuni.

Lucrulu celu mai interesantu celu putemu inregistrá astadi este ca a primitu si cas'a lordiloru din Angli'a legea prin carea asuprirea bisericesca, de carea suferira Irii de seculi din partea bisericei anglicane s'a stersu.

Cuvinte rostite de Prof. I Mesiot'a cu ocaziunea incheiárei solemne a anului scol. 1868/9 la Gimnasiulu mare românugr-or. din Brasiovu.

Onorata adunare! Eata-ne iéra la incheiarea unui anu scolasticu, eata-ne cu unu anu mai inaintati in viét'i'a nóstra scolastica. Dicu viét'i'a n ó s t r a, pentru ca precum suntemu representati aci, negutiatori, meseriasi si muncitori români din Brasiovu, profesorii si scolarii formâmu unu organismu in privinti'a scólei, numai cá factori deosebiti. Precum unu calatoriu, care are o missiune inalta si folositoare siesi si omenimei întregi, unu calatoriu, care spre a ajunge o tinta nobila nu se sfiesce a se espune la o multime de periculi si ostenei, cându ajunge la o statiune, eugela si repri-vesce la drumulu implinitu pâna acolo — sa ne oprimu si noi la acést'a statiune, la care amu ajunsu pre drumulu vietiei nóstre scolare cu diu'a de astadi si sa privimu inapoi cá de pre o colina, cá sa vedemu cá ómeni, care luera cu cunoscintia de sine, déca drumulu, care l'amu facutu este in drépta proportiune cu aparatele, cu care amu fostu providiuti si progresulu amesuratu osteneleloru suportate. Sa ne facemu socotél'a, cá sa vedemu, déca urmandu in modulu de pâna acum vomu ajunge la tinta séu nu. Acést'a o vomu poté face mai usioru, déca ne vomu revocá in memoria fazele principale, prin care amu trecut in viét'i'a gimnasiulu nostru din tempulu urdrei lui si pâna in diu'a de astadi. Resumarea acést'a nu ne va fi greu a o face, de óre-ce cei mai multi din noi au fostu martori presenti ai tempului acestuia.

Ne este cunoscuta, domniloru, la toti starea cea deplorabile, in care se aflau români si cu deosebire români de religiunea gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a in privinti'a scóleloru pâna pre la anulu 1848. Afara de câte-va scóle satesci, in care câte-va dieci de copii invetiau a ceti si scrie romanesce, instructiunea publica la noi érá inca unu pium desiderium. Câtiva tineri, pre cari parintii lor i destinau sa primésca o instructiune mai pre susu decâtu simpl'a cetire si scriere, trebuia se mérga la scóle straine, ungaresci séu nemtiesci. Dara câte greutáti li se puneau la intrare in aceste scoli? séu déca in fine se primeau cu câte invective aveau sa se lupte acesti'a? Sa întrebâmu pre acesti'a insusi, cáci se afla chiaru in acést'a sala barbat, care si-a facutu studiele lor in acele tempuri grele pentru români. Ei singuri se mira cum de au pututu suportá atâtea apasári si necasori in etatea acea frageta, in care omulu este mai putienu inarmatu cu pacientia si stárgintia. Dara mai multu inca, e mirare, ca atari tineri nu si-au parasitu

nationalitatea si religiunea lor, cáci in scólele straine nu audiau decâtu glorificarea unei natiuni si religinni straine, iéra despre natiunea româna si religiunea ortodoxa orientala séu nu se vorbiá de feliu séu numai batjocuri si atacuri. Apoi sciti ca e deplinu constatat, ca in inim'a frageta a tinerimei poti inradaciná si plantele cele mai veninoase, dintr'unu copilu tineru poti face, ce vrei. Dovéda mai evidenta despre acést'a ne dau iesuti, cari spre a-si castigá omenimea pentru scopurile lor pusera in seculii trecuti mân'a cu mare aviditate mai pre toate scólele, i-si insusisera crescerea junimej. Cá tinerii români crescuti si instruiti in scóle straine au ramas si cá barbatii credinciosi in parte mare natiunei si religiunei lor avemu sa o multiamimu in adeveru providentiei protegetóre si tenacitatiiei acei'a inasute poporulu românú, care nici in cele mai grele vicisitudini nu si-a parasitu obiceiurile parintesci, limb'a si religiunea, cu unu cuventu nationalitatea. — Astfelu stámu inainte cu vre-o patru decenii cu scólele si prin urmare cu cultura nóstra nationala, pentru ca numai prin scólele nationale se póte desvoltá o cultura nationala.

Déca vomu loá acum specialu in considerare starea scóleloru la români din Brasiovu inainte cu vre-o 4 decenii, ce vedemu? Vedemu ca pâna pre la 1830 copiii româniloru mai de frunte cercetáza scól'a grecésca de aci, cá sa-si insusiesca cetirea si scrierea unei limbi straine pentru ei. Chiaru in acést'a sala a-siu poté enumerá pre mai multi români, care-si aducu inca bine aminte de falang'a grecésca. De pre la mijloculu deceniulu alu 4-lea, dupa ce atinsese undele revolutiunei franceze (din 1830) a dou'a óra marginile Europei vestice începe a se miscá si in români brasioveni o córda a simtiului nationalu. Doue scóle elementario romanesce, un'a in suburbiulu scheiu si alt'a in cetate, au fostu primulu eflusu alu acestui simtiu nationalu desceptatu. Venerabili beitrâni, care erau pre acelu tempu in puterea etátiiei lor vorbescu astadi inca cu lacrimi de bucuria despre acelu tempu dulce alu redescuplárii; iéra generatiunea mai tinera de barbatii dela 35—45 de ani ne spunu cu unu feliu de mandria „ca au invetiatu carte mai intâiu in scóla romanésca“. Cu cátu ne apropiamu mai tare tempulu de eliberare de sub jugulu iobagiei, cu atât'a se umfla mai tare peptulu româniloru de simtiulu si iubirea lor pentru limb'a si religiunea stramosiésca. Pre la 1846 apare pentru români gr-or. din Transilvani'a unu angeru protegetoriu in persón'a Présântiei Selo Archiepiscopulu si Metropolitulu actualu alu româniloru gr-or. din Ungari'a si Transilvani'a, unu barbatu, care érá menitu prin intielepciunea si esperinti'a sea sa radice natiunea nóstra si bisericea incredintiata purtárii sele de grigia la o stare de prosperare nemai pomenita pâna acum. Totu cam pre tempulu acést'a români fruntasi din Brasiovu, cá cându aru fi presimtitu bratiulu celu puternicu si intielepciunea cea rara a de curendu sositulu loru Archiereu, care avé sa-i conduca se incuragieze in toate întreprinderile nobile pentru natiune si religiune, începura a cugetá seriosu la infiintiarea unui gimnasiu romanescu in Brasiovu, ba si facura unii pasi la locurile competente spre a le castigá incuviintiarea acestui planu doritu alu lor. Dara sperantia desiérta! cugetare indrasnétiá! Unde se mai audi-se o atare pretensiune din partea româniloru de rel. gr-or.? Cererea lor fu ignorata cá o aberatiune a unei fantasii infierbentate. Dara nici nu érá acum tempulu, de a se ocupá cine-va cu asiédiaminte de pace, cáci undele turburátóre ale unei miscári nóue, care începundu iéra din Franci'a avé sa sgruáie referintiele sociale de pâna acum in tota Europ'a, se apropiu totu mai tare de marginile patriei nóstre. Revo'utiunea en 1848, care érá destinata

sa restórne din temelia sistemulu feudal alu evului mediu si sa sdruncine puternicu prerogativele claselor privilegiate si a natiunilor predominantore si in acestu coltiu de pamentu, chiamá si pre români la arme, pentru ca sa apere tronulu, cátra care au pastratu totdeauna o traditionala loialitate si credintia, si sa-si emancipedio natiunea de sub jugulu apasatoriu alu iobagiei. In fine trecu si acést'a tempestato viforósa peste capulu natiunei române. Adeveratu ca acést'a dovedise cu dieci de mii de victime alipirea sea cátra tron si nisuinti'a de a-si scapá nationalitatea, dara 'si câstigasé celu putienu cunoscintia chiara despre puterea sea de viétia si scapase de iobagi'a deositoré. Abiá se recise sângele versatu in resbelulu civilu si români brasioveni, fára de a se cugetá la perderile insemnate, ce suferisera prin revolutiune in starea lor materiala, reluare de nou ide'a nobila, de a infiintiá pre lánge scól'a normala si unu gimnasiu romanescu. Ei asta-data, condusi de zelosulu lor protopopu I. Popasu acum episcopu alu Caransebesulu pasira indata la lucru si in tómn'a anului 1850 deschisera prim'a clasa gimnasiala, asternandu totodata in numele celorlu doue biserici gr-or. din Scheiu si cetate o petitiune cátra ministeriulu de culte si invetiamentu din Vien'a, in care ceru incuviintiarea intemeindulu gimnasiu de 4 clase cu 6 profesori obligandu-se a platí dela biserici si prin colectiuni private pre profesori in decursu de 10 ani. Impregiurárele le suntu favorabile. Ministeriulu de atunci alu lui Thun, desi începe o era nóua de absolutismu si destiéntesce a germanisá popórele monarchiei austriace, spre a le poté mai usioru dominá, totusi avu acea parte buna pentru români, ca in tendinti'a sea de a contopi diferitele elemente intr'o singura massa homogena le lasá si româniloru cale deschisa, de a-si infiintiá scóle, firesce cu spelele lor. O impregiurare favorabila a fostu si aceea, ca tocmai pre timpulu acést'a se stabilise unu planu nou pentru gimnasiele austriaco (Organisations-Entwurf von 1849), adoptându-se organizatiunea gimnasieloru germáne si in specie a celorlu din Prussi'a. Prin acést'a se delatára sistemulu celu vechiu ucidetoriu de spiritu si gimnasiele se destinara a fi institute umanitóre adoptate stárei mai nóue a sciintieloru, institute, in care tinerimea pre lánge o crescere rationala sa se introduca in toate ramurile de sciintia, dara cu deosebire in limbele vechi clasice, care, cum e cunoscutu, contribuescu mai multu la consolidarea caracterului. O alta impregiurare norocósa pentru acestu gimnasiu a fostu, ca acést'a a avutu dela începutu in persón'a Dloi G. Munteanu unu directoru zelosu, energicu si dedicatu cu totul acestui institutu, pre care l'a condusu aprópe 20 de ani cu barbatia si glori'a. Greutátile, ce le a purtatu acestu meritatu barbatu, fiindu la începutu singuru profesor pentru toate studiele unei clase propuse dupa unu metodu nou, l'au inbatranitu inainte de vreme. — Sub astfelu de auspicii infiintiare Brasiovenii gimnasiulu acést'a. Cu cátu ide'a conceputa si pusa odata in lucrare prindea radacini mai tari, cu atât'a crescea mai multu si zelulu Brasioveniloru. Nu érá destulu, ca se obligasera se sustiená unu colegiu de 6 profesori in decursu de 10 ani, ci ei se simtira indemnati a cladi si unu edificiu maretiu pentru gimnasiu. La 17 Sept. 1852 Escelenti'a Sea Andreiu bar. de Siagun'a, care 'si întrepuse puterile sele materiale, morale si spirituale pentru infiintiarea si sustienerea acestui institutu, vine in persón'a a pune pétra fundamentale la acést'a cladiro sánta. Me retienu, de a mai aminti pedecile, ce le intimpinara Brasiovenii anca la câstigarea loculu pentru acestu edificiu, cum trebuira sa 'lu cumpere numai pre ascunsu, precum si alte sicane din partea celorlu invidiosi. Dara nu potu retaceea entusiasmulu, cu care se grabeu români, a-

*) Présânti'a Sea P. Episcopu Ioanu Popasu a sositu numai Sambeta fiindu impeditu de a plecá mai curendu, ceea ce iudreptámu cu ocaziunea acést'a.

vuli și seraci, din cetate și din pregiuru ca sa dea mâna de ajutoriu, fiecare dupa putinta la ridicarea acestui sanctuaru. Cine nu cunoșce jertfele maritimose ale reposatului I. Iuga (ca sa tacu de alții), cine nu are inaintea ochiloru pre venerabilulu V. Lacea, acelu tipu de român sincer și zelos care priveghia neobositu pentru efectuirea acestei întreprinderi? Si acést'a o facea acestu barbatu din cea mai candida iubire către natiunea și biseric'a sea, căci in simplitatea curatien'i'a inimei sele elu de siguru nu cugetă nici la laude nici la vre-o remuneratiune din partea cuiva. Astfelu edificulu pomposu precum ilu vedeti astadi, in mai putienu de 3 ani privea maretu peste Brasiovu dându dovada de harnicia Brasoveniloru. In Septembrie 1853 Escelenti'a Sea zelosulu nostru Episcopu se redica și vine iera in persóna aducendu cu sine decretulu Ministeriului de culte și invetiamentu din Viena, prin care se concede formalu deschiderea gimnasilui inferioru. O di frumósă acést'a pentru românii brasoveni! Numerulu de 6 profesori prescrisu de planulu de organizatiune se completéza prin barbati zelosi, care lasându-si positiunea loru favorabila, ce o avusera pâna acum'a, alearga sa sustiena noulu focariu de educatiune și instructiune intemeiatu in acestu unghiu alu Romanismului. Astfelu in tómn'a anului 1854 gimnasiulu inferioru român din Brasiovu sta deplinu organizatu și acomodatu intru tóte sistemulu gimnasilor austriace. Scolarii esiti din acestu institutu continuandu-si studiile lor la gimnasie superioare straine se sustien in genere cu succesu bunu și prin acést'a se dovedece pre deplinu, ca profesorii gimnasilui român sunt la inaltimea chiamarii lor. In Ianuarie 1856 acestu gimnasiu se inzeștrédia de către ministeriu cu dreptulu de publicitate, ceea ce se face cunoscutu prin cuventări solemne ténute de profesori in tóte bisericile nóstre din Brasiovu. Dara curenđu dupa acést'a pare ca unu pericolu vrea sa amenintie romanitatea tinerulu nostru institutu. Regimulu austriacu in tendint'a sea de a germanisá popórele monarchiei, tinde a prefaca și gimnasiulu acést'a intr'unu institutu germanisatoriu, căci se nisesce alu scóte cu totulu de sub arip'a protegetóre a bisericeii și alu pune la dispozițiunea guvernului. Ba merge pâna acolo încátu pretinde dela profesori că unele obiecte sa le propuna in limba germána. Acést'a se pare a succede cu atátu mai vertosu căci, durere, se aflara chiaru barbati de natiunea nóstă, care cu cuventu, ca trebuie sa ne emancipámu odata de sub „epitropi'a popéscă“ lucrau indirectu pre mân'a germanisárei. Dara întrepunerea energica a Esc. Sea Siagun'a, purtarea cea curágioasă a profesoriloru, care voiau mai bine sa se retraga decât sa propuna studiile in limba germána, precum si tenacitatea, ce o manifestara Brasovenii pentru sustinerea dreptulu lor de proprietari ai acestui gimnasiu, zadarnicira tóte încercările, de a paralisá spiritulu și limba nationala in acestu institutu român. Astfelu sub lupte și greutăți, suportate inse cu barbatia, se petrecura 10 ani din viét'a acestui gimnasiu. Dara acum obveni o crisa nouă — materiale. Tempulu de 10 ani, pentru care se obligasera brasovenii a sustiené gimnasilu dela biserici și prin subscripțiuni private espirase. Nu s'au pututu inlesni toti contributórii, cá Esc. Sea Siagun'a, reposatulu I. Iuga și alții, cá sa-si capitaliseze contingentele lor anuale și sa formeze astfelu unu fondu, din care se sustiena institutul. De aceea se pare, ca gimnasiulu din lips'a mijlócelor materialu va trebui sa se desfiinteze. Dara cum se puté, cá brasovenii sa lase sa cada unu opu fundatu cu atátu osténela? Nu! Ei in acést'a strimtorare se indreptara cu totii, efori'a scolara impreuna cu corpulu profesoralu, cátra fratii de dincolo cerendu-le ajutoriulu lor. Camerile legislative din Monteni'a și Moldavi'a votara la 1860 si guvernulu principelui Coz'a cu ministrii Iepureanu și Cogălniceanu aprobara marimósu sum'a de 1000 # cá subventiune anuală pentru acestu gimnasiu. Prin acést'a nu numai ca est gimnasiulu din crisa, ci i se deschise și calea, de a se desvoltá cu încetulu in gimnasiu completu de 8 clase. Dotandu-se curenđu dupa acést'a cu o subventiune anuală și din partea regimulu austriacu, se deschisera pre rendu și clasele gimnasilui superioru, acuirandu-se profesorii ne-

cesari din barbati absoluti la Universitatea din Viena și prin Germani'a. La finea anulu scolasticu 1866/7 numerulu acestor'a de 12 erá celu prescrisu de lege. Gimnasiulu astfelu completu se providea prin stáruintiele Esc. Sea a Metropolitulu nostru cu dreptulu de a face esamene de maturitate și a dá scolariloru absoluti testimonii, care sa aiba valóre la tóte academiile și universitățile din imperiu. Diu'a de 7/19 Iuniu 1866, in care depusera maturitate cei dintâi 10 octavani ai gimnasilui nostru, a fostu o di solemnela pentru toti românii din Brasiovu. De atunci gimnasiulu mai scóse cu cei ce au maturisatu ieri, inca trei renduri de tineri maturi de a trece la Universitate. Numerulu Gimnasistiloru a crescutu din anu in anu, asiá încátu cifr'a de 80 ce o intimpinámu pre la finea anulu 1855, se radica acum la 300. Tóte aceste progrese le facu gimnasiulu nostru sub scutulu aperiatoriu alu bisericeii, care dupa ce fu recunoscuta prin diet'a tieri cá biserica autonoma constituindu-se in sínódele sele amesuratu canónelor bisericesci, luá in mai de aprópe considerare și organizarea și administrarea scóloror nóstre confessionale. In privint'a invetiamentulu s'a observatu pâna acum planulu amintitu alu gimnasilor austriace, recunoscendu-se acést'a din câte avem pâna acum, de celu mai acomodatu pentru unu institutu umanisticu, care are de scopu o crescere solida și o instructiune uniformă. Profesorii acestui gimnasiu s'au nisuitu, sa radice institutul la inaltimea aceea, cá scolarii nostri pre lângă o crescere nationala religiósă sa se póta pune și in privint'a cunoscintiloru castigat pre o trépta cu elevii celor mai bune gimnasii din imperiulu austriacu.

Cu începutulu erei dualistice in Austri'a se pare a se incepe o era nouă și in viét'a scolastica a popóloru de dincoace de Lait'a. Ministeriulu de culte și invetiamentu din Pest'a facu unele reforme și in organismulu scóloror. In privint'a gimnasilor s'a fostu încercatu in anulu trecut sa introduca unu felu de sistemu nou cam ruditu cu celu vechiu, numai augmentatu cu nisce reforme, care purcediendu din spiritulu materialisticu alu tempulu, tienteau a prefaca institutule umanistice și anume gimnasie inferioare in scóle reale. Proiectulu acestui sistemu cadu in sa, fiindu ca fu desaprobatu mai de toti barbati competenti. Ce mesuri se voru mai luá pentru gimnasii vomu vedé. Bine aru fi déca gimnasiele s'aru lasá se fia institute umanistice, iera pentru sciintiele reale seu esacte s'aru in fiintia deosebitu cátu se póte de multe scóli reale.

Asfelu ne aflámu, domniloru, la finea anulu scolasticu 1868/9, la acést'a statiu a viétiei nóstre scolare. Recapitulându-ne in memoria cele aretate vedemu, ca drumulu, care l'amu urmatu pâna acum, de-si a fostu greu și osteniciosu, dara ne-a remuneratu cu folóse destulu de mari. Statiunea in sa, la care amu ajunsu astadi nu este inca sferitul dromulu nostru. Ajunsi aci nu ne este iertatu a ne opri pre locu, ci trebuie sa urmámu mai departe cu barbatia și zelu. Ba sa indoimu puterile nóstre cu atátu mai vertosu, cáci orizontulu dromulu nostru nu se pare de totu limpede, ci in departare se zarescu nisce nuori de cetia, care amenintia a ne duce in ratacire nai'a espeditiunei nóstre. Incredindu-ne in spriginulu energeticu alu capulu nostru bisericescu și scolaru și sustienuti de consciint'a puterei nóstre de viétia, consciint'a castigata de rezultatele de pâna acum, sa stáruimu cu totii in nisuint'a nóstă pentru sustinerea și infiorirea acestui institutu, care ne castiga mai multu decât ori-ce respectulu și stim'a atátu a conatiuniloru nostri cátu si a strainiloru. Incheiu dara cu acea via dorintia, cá acestu gimnasiu sa infloresca inca multu tempu cá institutu romanescu de crescere și invetiamentu si sa servésca pentru seculi cá monumentu stralucitoru de simtiulu celu nobilu și zelulu ce-lu aretara românii brasoveni pentru binele natiunei și alu bisericeii. Acést'a o si sperámu cu totii, căci cum dice Fr. Hornfeck:

Ein Schifflein ist das Menschenherz,
Fährt ohne Rast und Ruh'
Mit seiner Lust und seinem Schmerz
Dem Land der Hoffnung zu.

Caransebesiu 12 Iuliu 1869.

Escelenti'a Sea Domnulu Episcopu greco-catolicu din Lugosiu Alexandru Dobr'a, spre a îndemnă pre fii Eparchiei Sele de a alege deputati la congresulu catolicu din Bud'a-Pest'a, in circu-

lariulu seu din 15. Maiu 1869. publicatu și in nr. 74. a. c. alu „Federaliunei“ intre altele aduce inainte si acelu motivu, cá greco-catolicii au lipsa de marea spriginire morala, ce trebuie sa o céra densii dela episcopatul catolicu in cauzele loru controverse cu „neunitii“, carii voiescu : a lipsi pre greco-catolici de tóte posesiunile cástigate dela 1848, încóce.

De óre ce acestu motivu si respective insinuatune a Escelentiei Sele este calificatu de a seduce opiniunea publica si a pune pre greco-orientali, si mai vertosu pre consistoriulu competente alu eparchiei greco-resaritene române a Caransebesiului, in o lumina cá si cându acestu consistoriu si credinciosii gr. res. reprezentati prin elu aru dori a scurtá pre greco-catolici de óre-si cari posesiuni bisericesci ale loru cástigate legalmente, a se inavutí cu bunuri straine, si prin urmare a turburá averea, pacea si liniscea altei bisericeii seu confesiuni : ne vedemu constrinsi inainte de tóte a protestá solenelu contra acestei insinuatiuni si a o respinge cu indignatiune dela noi.

Iér' pentru lamurirea judecátiei nepartiale a opiniunei publice, mai alesu in acele párti ale Ungariei si Transilvaniei, in care genes'a causeror numite de către Escelenti'a Sea Domnulu Episcopu gr. cat. din Lugosiu de controverse cu neunitii, nu este pre deplinu cunoscuta, aflámu de lipsa a descrie in scurtu starea cea adeverat a lucrului, pro carea cu parere de reu atátu cu privire la tempu cátu si la natur'a cestiunei, care cade singuru numai in sfer'a dreptulu privatu, o vedemu iera-si pusa pre terenulu publicitatiei.

Ce midilóce s'au folositu spre introducerea unatiei in unele comunitáti din Banatu, spre pagubitós'a desfacere a loru in 2 confessiuni, mai alesu in anii 1863. ti 1864, acoperimu cu velulu uitárei, căci nu voimu sa atingemu o córdă atátu de durósa.

Acea impregiurare inse nu o potemu trece nici cum cu vederea nici retacé, ca minoritati absolute ale locuitoriloru trecuti la unire retienu cu puterea pâna astadi bisericile nóstre greco-orientale, dupa ce iera-si numai cu forti'a, seu in unele casuri prin sentintie fortiate (Machtsprüche), le-au fostu ocupatu, ca preoti trecuti la unire in timpulu cându concordatul erá ale treilea factoru fundamentalu in statu, nu din convingere, ci cá sa scape de vre-o pedépsa promeritata, retienu cu puterea pâna astadi sesiunile bisericeiloru gr-or., si in fine, cá spre scandalu publicu preoti uniti, unde nu au biserica, intra impreuna cu credinciosii lor in bisericeii gr. or. si slojeseu acolo (Silasiu), de si §. 7. alu articulu lui dietalu XX. din anulu 1847/8 ajunsu iera-si in deplina putere legala, precum si alte inalte ordinatiuni ministeriale mai nóue dispun a priatu, cá asemenea bisericeii si averi bisericesci sunt si remánu eschisiva a posesiune a bisericeii gr. orientale române.

Precum este departe de noi a voi de a ne atinge seu a atacá o posesiune a vre-unei bisericeii straine, tocma asiá nu potemu suferi nici noi, cá alii sa ne retiena cu puterea proprietátile legiuite, eschisive, neatacabile si nealienabile ale bisericeii nóstre resaritene dreptu-maritóre române, si asemenea proprietáti legiuite, dar usurpate de alii dela 1848. încóce sub domnirea concordatulu prin sentintie fortiate, noi le vomu reclamá necontentitu, cáci dreptulu si dreptatea sunt in partea nóstă.

In fine recercámu pre Esc. Sea diu episcopu gr. cat. din Lugosiu cu tóta stim'a, cá sa binevoiesca a se folosi celu putienu in actele sele oficióse de numirea, ce ni se compete dupa lege cá nu cum-va si noi basati pre principiulu reciprocitatiei se devenimu in acea neplacuta pusetiune de a ne folosi fatia cu greco-catolicii de vre-o nomenclatura astadi neusitata si odiósă.

Unu fiu credinciosu alu diecesei gr. or. române a Caransebesiului.

Scaunulu Muresiului 11 Iuniu 1869.
Domnule Redactor! Astadi in 23 Iuniu st. v. a. c. au esitu din nou o comisiune dela tribunalulu din M. Osiorheiu in persóna dlui Iosifu Columbanu si au cercelat se véda ca bucatele, vitele, si cele-lalte ale româniloru din Ny. Szt. Benedek pretiuite totu de densulu, mai stau in starea lor do atunci seu bá? — Si convingându-se, cá tóte stau si se afla in starea lor do atunci, — nu scimu din ce cauza (de óre-ce ordinatiune nu au avutu) la unu român seracu, anume Vasiliu Andrasii i-au sigilat totu ce au avutu, si l'au

admonitu că până în 8 zile să iasă din casa și se o dea contelui Michailu Toldalagi cu înțelegerea moște din launtru și din afara. Acesta dicea că o va face cu toți românii din Szt. Benedek după expirarea celor 8 zile, demandându-i judelei comunală până în 8 zile dela românii din Ny. Szt. Benedek se scotia 99 fl. iera dela disul Vasiliu Andrași 19 fl. v. a. spesele lui de calatoria. —

Ajunghându-ne și acesta nenorocire sunt silitu din nou a ve rugă, că tristă noastră stare de scrisa în 1/13 Maiu a. c. și tramise d-văstre, se aveți bunătate a o da publicului spre citire sub răspunderea noastră proprie. — Că se vedea și prestima-tolu publicu român tristă noastră stare în care ne aflăm. — Căci noi în zădăru producem conserip-tiunea din 1819—20 care dovedesc din destul că moșii și stramosii noștri încă au fostu iobagi, și ca au platitu darea, pentru înțelegerea moșta, atât în 1819—20 cât și după 1819/20 până în 1848 și o platim și noi până în ziua de astăzi. Și totuși Tablă regescă din M. Osiorheiu după cum se vede nu voiesce a ști de conseripțiune ci numai se dămu contelui moșta inapoi.

Ce se atinge de împartirea locului comunalu trebuie să ve mai facu cunoscutu, că comisiunea disa au și esitu în timpul otaritu, sub presiunea dlui N. Gyárfási avendu de notariu pre dle L. Szabó, și cont Michailu Toldalagi, carele au voitu să împartiescă moșta luata dela români între secui, și de români n-au voitu să scie nimica. Astă români vedindu-se siliti au insi-nuat procesu, și astă stă totu lucrulu încă până și astăzi etc. (Cele-lalte voru urmă în nr. viitoru. R)

România.

Notă agentului și consulu generale alu Fran-ciei, sub nr. 307 din 15 Iunie, adresata ministrului afacerilor straine alu României în privința jidovilor.

Domnule ministru! O tinguire foarte gravă a fostu transmisă presedintelui alianței israelite uni-versale dela Parisu de către evreii din Moldov'a, în privirea aplicării circularelor dlui ministru de interne către prefecti, în afacerea cărcimarilor și a percepțiilor de acise. Subscriitorii acelu do-cumentu atesta că cu începere dela 5 Maiu din urma, evreii din comunele rurale au fostu ecpulsi din domiciliulu lor de delegatii autorității și su-pusi la totu felulu de violențe din partea lor. În urmarea acestor dispoziții, patru sute familie aru fi sositu (la Berlad numai) în cea mai mare mise-ria (dennement).

Prevenitu de aceste persecuții, comitetulu alianței israelite, a fostu datoru să refereze despre aceste guvernului imperial, și am primitu în con-sciența dela Esc. Sea d. Marquis de La Valette or-dinea de a ecpriș cabinetulu princiari, senti-mentulu penibil cu care a fostu vedutu în Fran-cia ecpresiunea unei mesur, care repune în ce-știune principiile de dreptu și de justitiă, ce place a se consideră că definitiv asigurate în Principa-tele-Unite.

Tote puterile s'au pronunțatu în anulu tre-cutu, împreună cu opiniunea publică, contra mesu-rilor analoage la acele de curendu, ce lovira pre israeliti din Moldov'a, și cabinetulu actualu trebue să se ascepte a vedea reclamându-se nu cu mai pu-cina energie astăzi restituțiunea drepturilor, alu căror'a ecpresiun se refușă unei întregi clase de individi, pusi sub protecțiunea dispozițiilor con-stituției și convenției din 1858.

Guvernulu M. Sela spera că aceste ecpor-tații amicale voru decide pre cabinetulu princiari a pune capetu actelor de care se tanguescu is-raeliti și a retrage otarirea în virtutea cărei'a au fostu ecpeslate; pentru ea, fiecare din administrații sei se pōta liberu ecpescită, ori care să fie religi-unea la care aparține, industria ce-i convine se adopte.

A-siu fi fericitu, dle ministru, să potu trans-mite la Parisu asigurarea că acesta dorința a fostu favorabile primită; și ve rogu d'a binevoi să me fa-ceti a cunoșce, câtu mai neîntârziatu, rezultatulu de-liberationiloru guvernului alianței se, în privirea cestiunii ce amu fostu insarcinatu a supune, și care ve interesă astăzi de multu conservarea bunelor se raporturi cu puterile garante.

Responsulu dlui ministru Cogalnicănu la adre-sa dlui D. Ghica, ministru de externe.

Domnule ministru! Amu cetitu cu cea mai mare luare aminte nota ce dnu Mellinet, agente și

consulu generale alu Franței, v'a adresatu cu data 3/15 Iunie 1869, în privința isgonirii unui numeru de israeliti din comunele rurale ale Moldovei.

Recunoștința ce avemu pentru Franța și pentru gloriosulu seu imperator, marele bine-facatoriu alu României, îmi impune datoriu de a da dlui Mellinet și guvernului ce reprezintă, espli-cationile cele mai leali și mai îndestulătoare asupra cestiunii ce tratăza not'a d-nci se.

Acet'a o facu mai alesu în privire că, pre câtu vedu, guvernulu imperialu este reu informatu despre impregiurările israelitiloru din Români'a, și datoriu noastră este de a convinge pre Franța și pre ceea-laltă lume civilisată că numai în Roma-ni'a nu suntu și nu voru fi persecuții religioșe.

Mai înainte de tote, nu-mi potu ascunde ce-tirea acestei note.

Dela intrarea noastră în ministriu, noi ne ma-gulimu a o crede, amu datu și în afara și în intru probe destule despre politică noastră de moderati-une și de deplină legalitate, și acet'a în tote ce-știunile.

În privința israelitiloru, noi în deosebi amu luat totu măsurile reclamate de umanitate și per-mise de legile țerei, spre a ascură vieti'a, onorea și averile lor; și, în timpul de aproape siepte lune, nici unu actu violentu nu a venit sa dea o de-smintire cugetărilor și mesurorulu administrațiunii noastre. Acestu rezultat, însă, nu l'amu pututu do-bendi de câtu tienendu seama și de suferințele po-pulațiunii române, pre care la intrarea noastră în ministriu, amu gasit'o adunen iritata în contra is-raelitiloru din județele Moldovei.

Eramu, dera, în dreptu de a ne asceptă ca guvernulu Francesu va fi celu d'anteu intru a re-cunoșce bunele noastre intențiuni și necontenitele nō-stre stăruințe pentru a linișci patimele și a întemeia în țiera ordinea, prin satisfacerea dreptelor in-terese ale populațiunilor.

Din nenorocire, însă, încep a me teme că bunele noastre intențiuni nu suntu în afara apre-țiate după cum amu fi în dreptu a ne asceptă. Vediu că israeliti nu recunosc îndestulu totu ce ei datoră administrațiunii noastre și omeniloru ce o compun. Vedu cu machire, pentru d'nsii, că ei, în locu de a se adresă la generositatea națiunii române, la dreptatea domnului și corporiloru le-giuitorie a statulu, ei iera-si recurgu la interven-țiuni straine. Acestu modu de urmare, o spunu cu tota francheti'a, nu este calea cea mai nemerita pentru ca israeliti din Români'a să si atraga sim-patielo națiunii, cari le-a datu o largă ospitalitate, și astă să adunga a dobendi dela dreptatea ei o prefacere în condițiunea loru legale de astăzi.

Vinu acum la cestiune.

Escelenti'a Sea Marchisulu de La Valette inter-vine în acestă afacere interioară, și cu totulu de com-petenti'a guvernului român, în urm'a tinguirii fa-cuta presedintelui alianței israelite din Parisu de către Jidovii din Moldov'a, și apoi de către acet'a adresata guvernului imperialu și acet'a inter-vențiune Escelenti'a sea o face cu dreptulu de ministru alu unei puteri garante, și în pri-vire că măsurile luate de administrațiunea ro-mâna contra cărcimariloru și acisariloru israeliti din satele Moldovei, aru fi o lovire a unor drepturi puse sub protecțiunea dispozițiilor constituționali și a convenției din 1858.

Despre plângerea israelitiloru din Moldov'a că-tra autorități și asociațiuni straine, eu mi-amu ro-stitu mai susu opiniunea. Despre intervențiunea ali-ianței israelite către guvernulu francesu, nu amu a-dice nimicu, acet'a fiindu afara din cerculu nostru de acțiune. Sum însă datoriu a-mi face tote re-servele mele în privința teoriei, că neînvoirea ji-doviloru de a fi cărcimari și acisari în satele nō-stre aru fi o violatiune a convenției dela Paris, și că acet'a aru da unu dreptu puteriloru garante de a interveni.

Escelenti'a Sea marchisulu de La Valette este prea luminatu spre a ști că autonomi'a României nu datăza de eri. Principatele, Moldov'a și Va-lachi'a, de secolu i-si au, și au sciutu a-si pastră, libertatea de administrațiune și de legislațiune, asicu-rate fiindu aceste prin vechiele nōstre tractate, in-chiaiate cu cei mai ilustri și mai potenti sultani ai imperiului otomanu.

Tractatulu din Paris, și convențiunea ce i-a armatu, a facutu alt-ceva, de câtu a complectă și a pune sub garanți'a mariloru puteri europene se-culară noastră autonomiă.

Acetsu dreptu a dobenditu o recunoșcere, și mai întinsa, și mai absolută, prin preambululu pusu de către insusi puterile garante în capulu statutu-lui dela 2 Maiu 1864.

Acestu preambulu rostesc tacsele: „Princi-patele-unite potu în viitoru a modifica și a schim-bă legile cari privescu administrațiunea lor din in-tru, cu concursulu legalu alu tuturor puteriloru sta-bilite, și fără nici o intervențiune.”

În puterea acestui principiu, națiunea româna si-a datu constituțiunea din 11 Iuliu 1866, care înlocuesce convențiunea din 1858 în totu ce pri-vesce organizațiunea internă a României.

Facu dera, apelu la înalt'a înțelepciune și la cunoscuta nepartinire a marchisulu de La Valette, să hotarască singuru deca un'a seu mai multe puteri suntu acum în dreptu de a interveni în afacerile interne a României, și prin urmare, a-i lovi au-tonomi'a, cându frumós'a loru misiune este tocmai de a o aperi în calitatea loru de puteri garante!

Intervențiunea puteriloru în cestiunea israelitiloru, pre bazea convenției, aru fi apoi și cea mai pu-cinu nemerita; căci, tocmai convențiunea din 1856, art. 46, și constituțiunea din 1866, art. 7, prevedu pentru israeliti unu regimu esceptionale.

Facendu-mi reserva în privința cestiunii de dreptu, amu acum de o placută și respectuosa da-toria de a da guvernamentulu imperialu espliati-unile cele mai large și mai îndestulătoare în privin-ți'a faptelor.

De ginte latină, deprinsi a vedea în Franța marea lor sorora și gloriós'a lor bine facătoare, românii tienu, mai pre susu de tote, la buna vointi'a și stim'a națiunii francese și imperatulu seu.

Aru fi, dera, o nenorocire pentru noi ca gu-vernamentulu imperialu să aibe idea că în Roma-ni'a este, seu aru putea fi vre-o dată persecuțiune religioasă.

Tolerența religioasă este o virtute stravechia pre tiermurile Dunării de jos. De secolu ospitali-tatea data strainulu este scrisa pre drapelurile nō-stre, și ca o virtute stramosiescă, ea este practi-cată și de noi atât în palatulu bogatulu câtu și în bordeiulu saraculu.

Istori'a este martura că în vremea cându în Spani'a omeni se ardeau pentru opiniuni religioșe, în vremea cându jidovii, că jidovi, se isgoneau din Germani'a, Români'a le acordă o largă ospitalitate, cărei'a dens'a astăzi i devine victimă! Nu, dera, o asemenea țiera pōte fi teatrulu unei persecuțiuni religioșe, pōte fi calificată de barbara și dată prada reprobațiunii lumii civilisate.

De unu tempu încōce ni se arunca sistemă-ticu acet'e calificări. — D-văstră, în calitate de ministru de externe, cunoșceți mai bine decâtu mine cauzele secrete ale acestei radicări subite de pa-veze în contr'a noastră.

Eu, că ministru de interne, nu potu dice de-câtu că opiniunea publică din strainatate este in-dusa în eróre, și că cestiunea nu este bine cu-noscută.

În adeveru, în Români'a, cestiunea jidoviloru nu este o cestiune religioasă; ea este o cestiune națională, și totu deodată, o cestiune economică.

În Români'a jidovii nu constituiescu numai o comunitate religioasă deosebită; ei constituiescu în tota puterea cuventulu o naționalitate straină de români prin origine, prin limba, prin portu, prin moravuri, și chiaru prin sentimente.

În Români'a israeliti nu suntu ceea ce suntu în țierile civilisate adeca: francesi în Franța, en-glesi în Agli'a, italieni în Itali'a, germani în Ger-mani'a, deosebindu-se de cei-lalti locuitori ai a-celor țieri numai prin religiune, iera în tote cele-lalte fiindu asimilati cu deserversire cu cele-lalte clase ale populațiunii; și acet'a cu multu înainte de a fi dobenditu acele drepturi pre cari ei le reclama în Români'a înainte de a fi devenitu de faptu ro-mâni.

Și guvernulu, și națiune, avemu totu dreptulu și datoriu de a ne ingriji de progresulu acestei na-țiuni straine ce sta în mijloculu nostru, și care ne-contenitu sporesce prin emigrarea jidoviloru din Ga-liti'a și Podoli'a, învecinate provincie ale vechiei Poloniei.

Nu este, prin urmare, la mijlocu persecuțiune religioasă; căci, de aru fi astă, israeliti aru întem-pină interdicțiuni seu restricțiuni și în ecpresiună cul-tulu lor, ceea ce nu este. Sinagoge lor nu s'aru radica libere alaturea cu bisericile crestine.

Invetiamentulu loru religiosu, publicarea cârtiloru loru de cultu, asemenea nu aru fi invitoite.

Déca rabinatul, déca invetiamentulu religiosu, déca institutiunile de crescere si de bine-facere suntu mai inapoiate la jidovi decâtu la crestini, ca-s'a este insasi putien'a initiativa si gradulu inapoiatu de cultura a marei majoritati a israelitiloru, si in deosebi a celoru de preste Milcovu. Putienulu progresu ce israeliti din Moldov'a au facutu in ultimii ani in aceste ramure ale imbunatatiriloru religioase si sociali, acést'a o datoréza numai guvernului român, si sâ-mi fia permis de a ne dice, si mie in deosebi, carele in intreitul rendu, cându amu avutu onóre a fi pusu in capulu ministeriului de interne, chiaru cu compromiterea mea inaintea compatriotiloru mei, si trebuie sa o dîcu si in contr'a vointiei si prejudiciiloru majorității israelitiloru, amu lucratu cu staruintia la luminarea tineriloru loru si la asimilarea loru cu cei'a-lalti locuitori ai Romaniei.

Eu me voui oprî aci, in privinti'a lucrâriloru mele : voui lasá sa vorbésca pentru mine alaturatele acte (liter'a A. si B.) cari mi s'au adresatu de câtra cei mai notabili israeliti din Iassi si din Bucuresti, si ale câror'a nume trebuie se fia bine cunoscute aliantiei israelite din Parisu.

Din cetirea aceloru acte credu ca dlu Marchis de La Valette va dobendí convictiunea ca insii cei mai luminati dintre israeliti se plângu de ignoranti'a si de prejudiciile marei majorități a coreligionariloru loru, si ca aci este obstacululu celu mai mare care va împedecá pentru multu tempu inca realtiarea cultorei israelitiloru, si prin urmare si asimilarea loru cu românii.

Va mai vedé Escelenti'a Sea ca in vremea cându cele-lalte populatiuni si comunităti din tiéra reclama desfiintierea autonomiei ce li s'a datu cá unu daru funestu, pentru ca-i lasa préda ignorantiiei si prejudiciiloru multimei.

In fine, totu acele acte voru aretá ministeriului francesu totu ceea ce eu in sucesivele mele administratiuni amu facutu pentru luminarea si invetiatur'a israelitiloru, si ca, prin urmare numai administratiunei din care amu onóre a face parte, si nóna in deosebi, nu ni se póte aruncá numele de barbari si de persecutori in materia de religiune.

Amu tratatu partea natiunale, si in trecatu si cea religioasa a cestiunei; voui abordá acum si partea economica.

Toti acei'a cari a visitatu Principatele, si in deosebi Moldavi'a, s'a inspaimentatu de aspectulu trist, spre a nu dice mai multu, ce-lu infatisiéza israeliti polonesi, cari impoporeza orasiile nostre. Cându ei au cercetat mai in fondu comerciulu, industri'a si mediele de vietuire a acestei multime, acesti calatori s'au spaimentatu si mai multu, căci au vedíutu ca jidovii suntu consumatori fára a fi producatori, si ca marea, si potu dice singur'a si principal'a loru industria, este debitulu beuturiloru. — Representantii puteriloru cari resida in Iassi, amu convictiunea ca ei insii recunoscú acestu reu grozavu ce róde anim'a Moldaviei! si déca mi-arú fi permis a chiamá de martoru pre unulu din acesti agenti ai puteriloru europene, cari, cá puteri crestine trebuie sa aiba mila si pentru crestini din Moldavi'a, nu a-si avé trebuintia sa recurgu la nimenea altulu decâtu a fi insusi consululu Franciei din Iassi.

De aceea, nu de astadi, ci deapurare, in totu tempulu si sub tóte regimele, toti domnii, toti barbatii de statu ai Romaniei, toti acei'a ce póta unu interesu vin pentru tiér'a loru, s'au preocupatu de necesitate de a oprî exploatarea poporulu român prin unu altu poporu strainu lui, — prin jidovi.

(Va urmá.)

Varietáti.

* Dlu inspectoru generalu alu gimnasiiloru r. catolice din Transilvani'a Alesandru Páll petrece aici de vre-o câteva dîle, a presiedíutu la esamenulu de maturitate si alte esame tieute in gimn. de statu de aici. Audímu ca s'a espi-matu in unu modu favorabilu asupr'a celoru aflate la gimnasiulu de statu, si in ceea ce privesce activitatea profesoriloru precum si responsurile eleviloru.

* Festivitáti. Astadi se incepu aici unu siru de festivitáti a mai multoru re-uniuni cari festivitáti voru durá optu dîle.

* In dîlele acestea ni a aretatu unu domnu o moneta antica de argintu. Monet'a póta pre partea deasupr'a figur'a unui capu laureatu. In giurulu acestui capu se afla inscriptiunea: MAVREL ANTONINUS AVG. Pre partea inversa se afla figur'a fortunei siediendu si tienendu in drépt'a cârm'a si in stâng'a cornulu abundantie. In giurulu figurei acesteia se afla inscriptiunea: TR. P. XXXIII. IMPX COS. III. va se dica, tempulu tribunitalului, imperiului si a consulatului celui reprezentatu prin fig. de pre moneta. Monet'a e de marimea unui dieceriu de ai nostri si se vede a fi de pre tempulu imperatului Marcu Aureliu Antoninu, fiulu adoptivu alu lui Antoninu Piu. (Figur'a carea se afla pre partea inversa e cercumscria pre unele monete: „Faustina Augusta“ „Fortunae muliebri.“ Faustina a fostu fi'a lu Ant. Pius si muierea lui Marc. Aurel. Ant. Aug. Dupa mórtea Faustinei imperatulu o a pusu intre dieese, cu tóte ca iertat'a n'a fostu toc-m'a dintre modelele de virtute femeiesca, din respectu câtra noroculu ce l'a facutu cu dens'a. M. Au. Ant. dicea de multe ori ca numai ei are sa-i multiamésca pusetiunea lui.)

Monet'a s'a aflatu din susu de Boitia, pre malulu dreptu alu Oltului in loculu numitu Rude. Loculu acest'a, acum câmpu, dupa traditiune a fostu ceva opidu, pentru ca se afla afara de monete si ruine multe de zidiri si alte urme române. De aici ni se spune ca se intinde unu drumu spre Oltu care trece spre Porcesci. — Monetele, urmele de ruine si traditiunea suntu unu impulsu destulu de mare de a trage atentiunea ómeniloru nostri câtra aceste locuri si a umblá mai cu crutiare cu totu ce se afla pre densele. Déca se va slinge ori-ce urma prin pradarea monetelor pentru castigu si déca se va nimici materialulu din ruine asiá cu usiurate, se voru perde monumente, cari aru putea da deslusiri frumóse despre trecutul aceloru locuri si despre trecutul aceloru ce au locuitu in vechime pre aceste locuri precum si despre urmasii loru.

Nr. 23—2

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu de clas'a I, la scól'a capitalé greco-orientale in Vistea-inferióre, ce deveni vacanté, se escrie concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anuale de 120 florini v. a.

Competitorii au sa-si tramita concursele pâna la 15 Augustu anulu cur. calindariulu gregorianu la subsemnatulu, si voru documenta:

- ca marturicescu religiunea greco-orientale si au purtare buna;
- ca afara de limb'a romána a invetiamentulu cunoscú si alta limba patriotica si carea?
- ca suntu pedagogi absoluti, séu ca au servitu in scól'a cu succesu bunu;
- ca cunoscú minimum cantările bisericesci usuali.

Individii deplinu calificati adeverindu capacitate potu asceptá remuneratiune extraordinaria.

Dela efori'a scólei capitali greco-orientale a Vistei-inferióre.

Fagarasiu, 13 Iuliu 1869.

Ioane Codru Dragusianulu,
vice-capitanu, presiedinte oficiale.

(25—3)

Concursu.

Devenindu la scól'a populara gr. or. din Sebesiu stationea invetiatorésca de a II-a clasa vacanta, prin acést'a se escrie concursu pâna la 15 Augustu a. c. cal. vechiu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, au de a asterne pâna la numitulu terminu la inspectiunea scolare tractuale in locu, urmatórele documente:

- ca au absolvatu IV clase gimnasiale si cursulu pedagogicu séu clericalu,
- ca au deplina cunoscintia despre cantările si tipiculu bisericescu,
- ca au viétia morala nepetata.

Cei mai multu calificati voru avé preferintia. Sebesiu, in 6 Iuliu 1869.

Comitetulu parochiale gr. res.

I. Tipeiu,
Presied.

24—3

Concursu.

Pentru ocuparea stationei vacante de invetiatoriu la scól'a populara gr-or. romána din comunitatea Maciov'a, ce este ingremiata maritului comitatulu alu Carasiului si protopresbiteratulu gr-or. românulu alu Caransebesiului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

- in bani gat'a: 84 fl. v. a.
- in naturali: 12 meti de gráu; 24 meti de cucuruza; 100 punti de clisa; 100 punti de sare; 15 punti lumini; 3 jugere de pamentu si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale — timbrate dupa cuviintia — cu estrasu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre serviciulu de pâna acum si portarea loru morala si politica, si astu-feliu inzestrate le voru substerne venerabilulu consistoriu alu Caransebesiului pâna in 7/19 Augustu a. c.

Caransebesiu in 26 Iuniu 1869.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 95. 1869.

(12—2)

Edictu.

Danu Ispasu din Ribiciór'a, — comitatulu Zarandului — de 12 ani a parasitu cu necredintia pre legiuit'a lui socia Mari'a si pribegesco in lume fára a se sci loculu ubicatiunei sele, este prin acést'a citatu, cá in terminu de unu anu si o di dela datulu subsemnatu sa se infatisieze subscrisului foru matrimoniale; căci la din contra si in absentia lui se va pertractá si decide — in sensulu S. S. canóne ale bisericei nostre gr. or. — procesulu divortiale incaminatu de soci'a lui.

Bradu, 5 Iuliu 1869.

Forulu matrimoniale gr. or. alu tractulu Zarandului.

Moise Lazaru,
Protopresviteru.

Citatiune edictala.

Constantinu Jivi nascutu din Lugosiu, in maritul comitatulu alu Carasiului, care de mai multi ani a parasitu cu necredintia pre legiuit'a lui socie Mari'a Jivi, nascuta Teodoru, iéra din Lugosiu, si a cârui'a ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu si o di dela publicarea acestei citatiuni sa se infatisieze inaintea subscrisului Consistoriu diecesanu, căci la din contra — amesuratu prescrielorú sântelorú canóne ale dreptumaritórei nostre bisericei resaritene — pre basea actiei substernte de legiuit'a lui socia se va decide caus'a acést'a divortiale si in lips'a lui.

Caransebesiu din siedinti'a consistoriala tienuta in 26 Iuniu 1869.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

(25—2)

35—2

EDICTU.

An'a lui Georgiu Tatucu, care de 7 ani a parasitu cu necredintia pre legiuitulu seu barbatu Ioanu Colacea, ambi din Resnovu in districtulu Brasiovulu, — pribegindu in lume, si nesciindu-se loculu unde se afla, se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu, si o di, dela datulu de fatia sa se presentieze inaintea acestui Scaunu protopopescu, cu atât'a mai vertosu, căci la din contra, procesulu matrimoniale pornitu asupr'a-i din partea barbatulu seu, se va pertractá si se va decide si in absentia ei, dupa prescrierile S. S. canóne ale bisericei nostre greco-orientale. Dela Scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti, in 16 Iuniu 1869.

Ioanu Metianu,
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 16/28 Iuliu 1869.

Metalicele 5%	63 55	Act. de creditu	305
Imprumut. nat. 5%	72 85	Argintulu	121 75
Actiile de banca	754	Galbinulu	5 92